

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Бай Бовень**, 1996 року народження, громадянка Китаю, освіта вища – у 2021 році закінчила магістратуру Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії «Музичне мистецтво» у Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського Міністерства культури та стратегічних комунікацій України № 229 від 28 листопада 2025 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Ніколаєвської Юлії Вікторівни – доктора мистецтвознавства, професора, проректора з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційного розвитку Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського;

Рецензентів

Палій Ірини Олегівни, кандидата мистецтвознавства, старшого викладача кафедри оркестрових духових та ударних інструментів ХНУМ імені І. П. Котляревського;

Овчара Олександра Павловича, кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри оркестрових духових та ударних інструментів ХНУМ імені І. П. Котляревського;

Опонентів

Немкович Олени Миколаївни, доктора мистецтвознавства, професора, завідувача відділу музикознавства та етномузикології Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України;

Жаркова Олександра Миколайовича, кандидата мистецтвознавства, професора, професора кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені І. П. Чайковського;

на засіданні 17 січня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво **Бай Бовень** на підставі публічного захисту дисертації «**Звуковий образ валторни в контексті національно-стильових традицій**» за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Дисертацію виконано в Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Науковий керівник: **Александрова Оксана Олександрівна**, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису державною мовою, робота містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень.

Наукова праця є завершеною і самостійною, вона присвячена теоретичному узагальненню специфіки валторнового мистецтва на основі дослідження темброобразів інструмента, що складають його звуковий образ. Актуальність обраної теми полягає у відсутності теоретично обґрунтованої методології дослідження валторнового мистецтва з урахуванням досягнень сучасного музикознавства, зокрема в аспекті тембру, фактури, звуко- і темброобразів; а також у необхідності створення наукових підходів до інтерпретації музики для валторни в контексті її специфіки.

Робота висвітлює значущі для сучасної науки питання, має наукову новизну та практичну цінність, містить низку нових, актуальних та достовірних результатів, що засвідчують важливість проведеного дослідження для сучасного музикознавства та мистецької практики. Вимоги щодо оформлення дисертації виконано.

Здобувачка має **3** наукові публікації за темою дисертації у спеціалізованих фахових виданнях категорії Б, затверджених МОН України:

1. Бай Бовень. Звуковий образ валторни в концертах для солістичного інструменту з оркестром В-А. Моцарта. Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОНМА ім. А.В. Нежданової. Одеса, 2023. Вип. 38. С. 293–305.

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2023-38-21>

<https://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal/article/view/1031/1362>

2. Бай Бовень. Методологія дослідження валторнового мистецтва. Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОНМА ім. А. В. Нежданової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 41. С. 303–314.

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2024-41-22>

file:///C:/Users/aleks/Downloads/music-art-and-culture.com_41_2024_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf

3. Бай Бовень. Темброобрази валторни в оркестровому стилі Р. Штрауса (на прикладі Концерту № 1 для валторни з оркестром). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред.-упоряд. Л. В. Русакова, Я. О. Сердюк. Харків: ХНУМ, 2025. Вип. 74. С. 143–157.

DOI 10.34064/khnum1-74.07

https://intermusic.kh.ua/vypusk74/problemy_74_7_Bowen_143-157.pdf

У дискусії взяли участь, поставили питання та висловили зауваження:

Ніколаєвська Юлія Вікторівна, доктор мистецтвознавства, професор, проректор з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційного розвитку Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, із питаннями, зокрема:

1. Запропонована Вами методологія поєднує історико-теоретичний, семантичний та інтерпретологічний підходи. Який із цих методів Ви вважаєте визначальним для дослідження тембрової драматургії валторни?

2. Яким чином результати дослідження можуть вплинути на сучасну виконавську інтерпретацію концертів для валторни з оркестром, зокрема в контексті тембрової драматургії та образно-сислової організації сольної партії?

На всі питання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили голову ради, зокрема було зазначено, що метод семантичного аналізу є визначальним, але історико-теоретичний та інтерпретологічний підходи теж важливі для дослідження тембрової драматургії валторни в різних національно-стильових контекстах. Що стосується другого питання було підкреслено, що створення наукових підходів до інтерпретації музики для валторни сприяє більш глибокому розумінню національної специфіки валторнового мистецтва та відповідної палітри виконавських засобів.

Палій Ірина Олегівна, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри оркестрових духових та ударних інструментів ХНУМ імені І. П. Котляревського, із запитанням:

У підрозділі 3.2 дисертації ви розглядаєте темброобрази валторни в творах китайських композиторів як носії національно-культурної семантики. Яким чином, на Вашу думку, співвідносяться інтонаційна природа китайської музичної традиції та темброві можливості валторни західноєвропейського типу у формуванні цілісного звукового образу інструмента?

На питання здобувачка надала повну відповідь, зокрема, вона зазначила, що співвідношення інтонаційної природи китайської музичної традиції та тембрових можливостей валторни західноєвропейського типу в досліджуваних творах ґрунтується не на прямому перенесенні інтонаційних моделей, а на принципі образно-семантичної адаптації; а також, що китайська музична традиція, зорієнтована на вокальність, протяжність звучання, внутрішню

зосередженість і символічну насиченість інтонації, знаходить у тембрі валторни близький для себе засіб втілення художніх образів.

Овчар Олександр Павлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів ХНУМ імені І. П. Котляревського, із запитанням:

Які основні методологічні підходи до дослідження валторного мистецтва виокремлено в Вашій роботі?

На питання здобувачка надала повну відповідь, зокрема, вона зазначила, основні методологічні підходи до дослідження валторного мистецтва зосереджуються на техніці гри, педагогічних аспектах, інтерпретації та аналізу репертуару, а також акустичних та психологічних аспектах гри на валторні.

Немкович Олена Миколаївна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач відділу музикознавства та етномузикології Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, із питанням:

Як темброобрази валторни у концерті № 1 Ріхарда Штрауса пов'язані із тематикою, образністю романтичної традиції?

На питання здобувачка надала повну відповідь, зокрема, вона зазначила, що Ріхард Штраус – пізній романтик. У своїх творах він продовжує розвивати сутнісні образні модули романтизму. У концерті № 1 для валторни з оркестром такими є ліричність, експресивність і героїка. Їхня виразність поглиблюється за допомогою тембрової специфіки валторни. Образність доповнюється тембром – створюється палітра темброобразів.

Жарков Олександр Миколайович, кандидат мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені І. П. Чайковського, із питанням:

Яким чином у творчості В.-А. Моцарта та Р. Штрауса реалізуються різні стратегічні підходи до формування звукового образу валторни – у чому полягає ключова стильова і темброва відмінність?

Здобувачка надала повну відповідь, яка задовольнила опонента, зазначивши, що В.-А. Моцарт створив звуковий образ валторни як вишуканий, легкий і прозорий. У його концертах переважають ліричні, скерцозні, кантиленні темброобрази. Вони відображають класицистичну рівновагу, гармонію, природну мелодійність. Було підкреслено, що у Ріхарда Штрауса – інший підхід. Він трактує валторну як символ сили, простору, драми. У його оркестровому стилі використовуються фанфарні, героїчні, навіть трагічні темброобрази, з дуже

широким динамічним і регістровим діапазоном. Отже, В.-А. Моцарт – це естетика гармонії, а Р. Штраус – драматургія протиставлення. Обидва композитори показують глибокі можливості валторни, але у різних художніх світах.

Результати відкритого голосування:

«За» проголосували 5 членів ради,

«Проти» проголосувало 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Бай Бовень** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Юлія НІКОЛАЄВСЬКА